

MOCIÓ EN DEFENSA DELS DRETS DELS TREBALLADORS/ES DEL SECTOR CARNI

1.- La indústria càrnia és, des de fa ja diversos anys, un sector econòmic en creixement que té un important i rellevant impacte a Catalunya, tant des del punt de vista econòmic, com des de la perspectiva ecològica, com de la social. Per aquest motiu l'evolució i les circumstàncies d'aquest sector suposen i impliquen també un fort impacte en tots els altres àmbits de la nostra vida quotidiana.

La vaga a l'Escorxador d'ESFOSA (de Vic) els dies 29 i 30 de març de 2016 va ajudar a fer visible la situació de les condicions de treball a la indústria càrnia, on a les dures condicions de treball cal afegir-hi el fenomen de les «falses cooperatives», un frau a escala global en el sector, realitzat amb la connivència de la patronal de les càrnies, on es devaluen les condicions dels treballadors utilitzant la figura interposada de la cooperativa. Així, una figura pensada inicialment com una eina de control democràtic de la producció per part dels treballadors, esdevé a la pràctica, en l'àmbit de les càrnies un mer instrument per defraudar. Utilitzant el mecanisme de les cessions laborals hi ha molts escorxadors que, gairebé sense plantilla pròpia, es nodreixen del personal cedit per part d'aquestes falses cooperatives, i s'arriba a extrems on escorxadors, amb una plantilla pròpia de poc més de 20 treballadors, ocupen fins a un miler de treballador, cedits de manera tramposa per aquestes falses cooperatives. Molts treballadors i treballadores són immigrants, i tenen a més una especial situació de vulnerabilitat afegida, per desconeixement de la llengua i de la nostra legislació laboral.

Des de fa ja uns quants anys s'ha generalitzat la utilització d'aquestes suposades cooperatives utilitzant falses excuses, com que permetien una major flexibilitat a les empreses càrnies. Últimament, la major part de les indústries càrnies, però no totes, han utilitzat aquesta forma habitual de contractació de treballadors (o de suposats socis treballadors) que fan possible el funcionament habitual de tot el sector i que permeten que diàriament se sacrificuin desenes de milers de porcs, i d'altres animals. Ho fan utilitzant contractes mercantils privats, que renoven cada pocs mesos, simulant una contractació privada entre empreses controlades pel mateix grup empresarial.

Aquest fet els permet prescindir dels treballadors contractats quan així els convé, però alhora incideix molt negativament en els ingressos de la Seguretat Social ja que, a través del mecanisme de fer-los donar d'alta com a falsos autònoms, els permet eludir també el pagament del major cost que representaria la seva contractació com es fa amb la resta de treballadors, pel règim general.

A la pràctica això es tradueix en una defraudació a gran escala de les cotitzacions socials, i en que tots aquests suposats socis treballadors tinguin molts menys drets que els altres. No tenen dret a atur, sovint no cobren baixes pels accidents laborals, no tenen reconegut el dret a vacances i tampoc perceben pagues dobles, ni tampoc perceben d'altres prestacions familiars.

Ahora, una part d'aquestes empreses càrnies, suposades usuàries de les falses cooperatives, utilitzen aquest mecanisme per abaratir costos laborals, pagant cada vegada pitjor el treball, que així ha esdevingut semiesclau, i en unes condicions cada vegada més precàries, abusives i inhumanes.

Aquest fet, alhora suposa la introducció una competència deslleial a la resta d'empreses que sí que retribueixen el treball segons marca el conveni del sector, i que sí que cotitzen al règim general de la Seguretat Social. Es crea així un cercle viciós que incentiva la precarització cada vegada més greu del treball a tot el sector carni, i aquesta dinàmica negativa genera també una onada expansiva cap a d'altres sectors que, veient la impunitat generalitzada amb que es duen a terme aquest tipus de pràctiques, tendeixen a copiar aquestes formes de contractació i de treball semiesclau, precaritzant i empobrint així a molts altres treballadors i treballadores. Avui dia sectors com l'hostaleria, la telefonia, el transport i d'altres ja han conegut o coneixen experiències similars de subcontractació abusiva.

A la vista de la greu situació i evolució d'aquest fenomen del fals cooperativisme, on les suposades "cooperatives" queden contractualment subordinades a grups empresarials molt més potents, el Parlament de Catalunya va legislar el passat mes de març de 2017, en el marc de la Llei d'acompanyament dels pressupostos, una modificació de la Llei catalana de Cooperatives.

2.- Per tal d'evitar o minimitzar el fenomen es va establir que aquest tipus de cooperatives havien de reunir dos requisits: per una banda, cal que garanteixin que la retribució i condicions de treball dels treballadors han de ser equivalents a la retribució que estableix el conveni del sector. Per altra banda, s'estableix que la cotització a la Seguretat Social ha de garantir que les condicions de protecció social de les persones que hi treballen hagin de ser, almenys, equivalents a les de tots i totes les altres, en aspectes com: atur, cobertura de baixes per malaltia i accident, incapacitats permanents, prestacions familiars i de maternitat, etc.

D'aquesta forma s'està incidint en la millora de les condicions laborals dels treballadors afectats, però alhora s'està alleugerint els serveis socials dels ajuntaments que, en cas de no garantir-se aquests mínims, es veuen amb l'obligació d'intervenir quan un treballador o treballadora precari és acomiadat sense dret a prestacions d'atur, o quan pateix baixes llargues, per malalties comunes, per malalties professionals o per accidents laborals, que sovint no són degudament retribuïdes. Aquestes situacions són evitables i clarament injustificables, i així es preveu a la llei: han de ser evitades. La modificació legal, aprovada pel parlament, és plenament vigent, ja que no ha estat recorreguda ni suspesa al Tribunal Constitucional.

3.- La realitat però és que, tot i el context d'augment dels milionaris beneficis en moltes empreses del sector carni, les resistències a l'aplicació de la llei són molt importants, i estan causant greus conseqüències.

La modificació legal es va realitzar amb la pretensió de desactivar aquest mecanisme fraudulent per la via de l'equiparació de les condicions dels socis d'aquestes cooperatives amb les condicions laborals del sector d'activitat on actuen. No obstant, cal denunciar que la resposta, a dia d'avui, de certs escorxadors que s'aprofiten d'aquesta situació de frau, és fer noves maniobres per eludir aquesta norma, acomiadant treballadors, intentant crear un clima de pànic i així mantenir la situació de precarietat laboral. És a dir: ara estem encarant i patint les greus i virulentes reaccions de certa patronal en contra de la Llei de cooperatives catalana, modificada l'any 2017, on es va introduir l'apartat 5 de l'article 132, que va ser aprovada pel Parlament de Catalunya com a una resposta d'urgència per aturar els abusos i desemmascarar el frau.

4.- En algun cas concret, després de nombroses peticions i comunicacions dels treballadors, demanant que es fes complir la llei, i en algun cas, després de la intervenció de la Inspecció de Treball, s'havia arribat a un compromís d'aplicar-la i de complir-la. Aquesta decisió, que fins i tot si ha estat confirmada per l'assemblea general, no ha estat però ben vista per les suposades empreses "usuàries", de manera que aquestes han decidit arbitràriament, i sense motivació de cap mena, rescindir o negar-se renovar la subcontractació de la cooperativa, esmenant la plana a la suposada cooperativa i impedit-li la seva efectiva presa de decisions.

Aquesta manera d'actuar ha provocat que, de manera imminent, uns 500 treballadors de la "cooperativa" Serveis d'Escorxador Clavial SCCL es poden quedar sense feina a partir del proper mes de abril. A més, vint-i-vuit treballadors de la suposada "cooperativa" Trabajadores Asociados de la Industria Càrnica (TAIC SCCL) ja han estat acomiadats per negar-se a signar el seu consentiment per entrar a una falsa cooperativa de fora de Catalunya.

Així, es pren la decisió de deixar-los sense feina, i sense els ingressos mínims de subsistència de les seves famílies, de manera arbitrària i abusiva. Aquesta és una decisió presa pel Grupo Jorge (grup d'empreses controlat per l'empresari aragonès Jorge Samper) del qual formen part empreses com le Porc Gourmet, i altres que hi ha a les seves instal·lacions de Santa Eugènia de Berga (Rivasam Intercontinental, PPS i Proteínas y Derivados). Aquesta decisió és, sense cap dubte, una greu represàlia d'aquest grup empresarial contra els treballadors que el fan funcionar, només per impedir o obstaculitzar la decisió d'exigir i reclamar que es doni estrictament compliment a la llei. En aquest cas la llei catalana és rebutjada i boicotejada per aquest grup empresarial de manera conscient i deliberada.

D'aquesta manera, i amb la pressió constant de l'amenaça de deixar-los sense feina, s'ha obligat els suposats "socis treballadors" a renunciar, fins i tot, a les petites millores que havien aconseguit l'any passat (com el dret a les vacances pagades) utilitzant, per obligar-los a canviar, la pressió exercida per bona part de la mateixa direcció i estructura de TAIC SCCL, i també de Clavial SCCL, que han maniobrat per perjudicar la seva pròpia cooperativa, forçant o intentant provocar que els treballadors l'abandonessin. Per tant, en aquests moments molts d'aquests treballadors i treballadores, que tenien millores ja aprovades, i als quals els corresponien també les millores legals per ser una cooperativa catalana, a la pràctica perdrien aquests drets perquè se'ls ha forçat a deixar la falsa cooperativa i inscriure's a una suposada cooperativa gallega (que no estaria, pretesament, obligada a complir-ho).

D'aquesta forma, el Grupo Jorge segueix intentant burlar la legislació, negant-se a reconèixer, als treballadors que treballen per a ells, cap dels drets que es reconeixen el conveni de càrnies, i la legislació catalana, per a tothom. Amb aquesta maniobra pretenen a més fer competència deslleial a les empreses catalanes del sector, que actualment o en el futur, sí que compleixin la llei.

Per això, davant de les situacions inhumanes i de terrible precarietat laboral que es viuen en molts escorxadors catalans i de la resta de l'Estat que és denunciada des de fa temps pels afectats i afectades i, entre altres, per la plataforma Càrnies en Lluita, proposem al Ple l'aprovació d'aquesta moció, amb els següents

ACORDS:

1.- Declarem la nostra total solidaritat amb tots els treballadors i treballadores de la indústria càrnia, que pateixen condicions molt precàries de treball, i reclamem la millora immediata de les seves condicions laborals.

2.- Exigim que de manera immediata es doni compliment estricte de la llei catalana de cooperatives, i que no es contractin més cooperatives de manera fraudulenta, i que tampoc s'utilitzin maniobres irregulars amb la finalitat d'evitar el compliment de la legislació catalana aplicable.

3.- Demanem a la patronal de indústria càrnia que denunciï i combati totes les maniobres que estiguin destinades a facilitar una competència deslleial entre empreses, o que tinguin la finalitat d'aconseguir avantatges competitius a través de la precarització del treball, o mitjançant la contractació fictícia de suposades cooperatives que no funcionen com a tals.

4.- Instem al Departament de Treball i a la Inspecció de Treball per tal que utilitzin totes les eines al seu abast, amb la finalitat d'acabar amb aquest frau de les falses cooperatives i garantir el manteniment del lloc de treball i unes condicions laborals dignes, garantint alhora que es persegueixi l'incompliment de la Llei catalana de cooperatives abans esmentada, que és plenament obligatòria i vinculant per a totes les parts.

5.- Exigim que es preservi el dret al treball de les persones, i que es protegeixi les famílies que pateixen l'amenaça de quedar-se de manera sobtada sense ingressos i sense mitjans de subsistència, atès que no existeix cap causa econòmica ni de mercat que pugui emparar una decisió tan dràstica i una situació tan terroritzadora per a les famílies afectades, ni tan perjudicial per a la societat catalana en el seu conjunt.

6.- Reclamem que des de totes les parts socials implicades es prenguin totes les mesures que siguin necessàries, per tal de garantir que les condicions mínimes de treball i de remuneració seran respectades a totes les persones que treballen al sector carni, sigui quin sigui el seu origen, ètnia, sexe o condició, i qualsevol que sigui la seva forma de contractació.

7. Posem els serveis socials de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials d'Osona a disposició dels treballadors i treballadores i de les seves famílies, afectades per les falses cooperatives, per facilitar-los tots els mecanismes de suport, que puguin ajudar a pal·liar aquesta situació.

8.- Comunicar aquests acords al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, al Departament de Salut i al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, a l'Àrea d'Atenció a les persones de la Diputació de Barcelona i al Consorci d'Osona de Serveis Socials.

